

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI QIDA TƏHLÜKƏSİZLİYİ AGENTLİYİNİN
KOLLEGİYASININ QƏRARI**

№ 19

Bakı şəhəri

03 noyabr 2020-ci il

“Bitki və bitkiçilik məhsullarının xüsusiyyətlərindən asılı olaraq, ətraflı fitosanitar karantin baxışı və ekspertiza üçün nümunələrin götürülməsi və laboratoriyaya göndərilməsinə dair Təlimat”ın, “Baytarlıq apteklərinin təşkilinə və fəaliyyətinə dair tələblər”in, “Ət satışı müəssisələrinin fəaliyyətinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın, “Heyvan və quş kəsimi məntəqələrinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın, “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair qaydalar”ın və “Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları”nın təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 aprel 2019-cu il tarixli 1143 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında qida təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə dair 2019–2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın “Tədbirlər Planı”nın 10.1.2-ci yarımbəndinin icrası məqsədilə, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 13 noyabr 2017-ci il tarixli 1681 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi haqqında Əsasnamə”nin 2.0.3-cü, 3.0.2-ci və 4.0.1-ci yarımbəndlərini və 5.10 - 5.12-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası

QƏRARA ALIR:

1. Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin fəaliyyət istiqamətləri üzrə aşağıdakı texniki normativ hüquqi aktlar təsdiq edilsin:

1.1. “Bitki və bitkiçilik məhsullarının xüsusiyyətlərindən asılı olaraq, ətraflı fitosanitar karantin baxışı və ekspertiza üçün nümunələrin götürülməsi və laboratoriyaya göndərilməsinə dair Təlimat” (Əlavə 1);

1.2. “Baytarlıq apteklərinin təşkilinə və fəaliyyətinə dair tələblər” (Əlavə 2);

1.3. “Ət satışı müəssisələrinin fəaliyyətinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları” (Əlavə 3);

1.4. “Heyvan və quş kəsimi məntəqələrinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları” (Əlavə 4);

1.5. "Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair qaydalar" (Əlavə 5);

1.6. "Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları" (Əlavə 6);

2. Bu Qərarın 1.2 - 1.6-cı bəndləri ilə təsdiq edilən texniki normativ hüquqi aktlar 1 aprel 2021-ci il tarixindən qüvvəyə minir.

3. Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Aparatının Hüquq, kadr və icraya nəzarət şöbəsinin müdiri vəzifəsini icra edən **Elşad Cəbrayılov** bu Qərarın "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi məqsədilə 3 (üç) gün ərzində Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə göndərilməsini təmin etsin.

4. Kollegiyanın məsul katibi **Asif Əbdüləzimov** bu Qərarın surətinin aidiyyəti üzrə göndərilməsini təmin etsin.

5. Bu Qərarın icrasına nəzarəti öz üzərimdə saxlayıram.

Kollegiyanın sədri, Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri	Qoşqar Təhməzli
--	------------------------

	Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyasının 3 noyabr 2020-ci il tarixli 19 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir. Əlavə 4
--	--

Heyvan və quş kəsimi məntəqələrinə dair

BAYTARLIQ-SANİTARIYA NORMALARI VƏ QAYDALARI

1. Ümumi müddəalar

1.1. "Heyvan və quş kəsimi məntəqələrinə dair Baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları" səyyar, stasionar və modul tipli heyvan və quş kəsimi məntəqələrində (bundan sonra - kəsim məntəqələri) insanların keyfiyyətli və təhlükəsiz heyvan mənşəli

qida məhsulları ilə təmin olunması və zoonoz xəstəliklərin qarşısının alınması məqsədilə kəsim məntəqələrinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydalarını müəyyən edir.

1.2. Bu Qaydalar “Baytarlıq haqqında” və “Yeyinti məhsulları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarına, bu sahədə Azərbaycan Respublikasının qoşulduğu beynəlxalq müqavilələrə, o cümlədən BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının birgə orqanı olan “Codex Alimentarius” Komissiyası tərəfindən tərtib edilmiş “Ət gigiyenasının ümumi prinsipləri”nə (CAC/RCP 58-2005) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

2. Əsas anlayışlar

2.0. Bu Qaydalarda istifadə edilən anlayışlar aşağıdakı mənalara ifadə edir:

2.0.1. **Səyyar (mobil tipli) kəsim məntəqəsi** - kənd təsərrüfatı məhsullarının satışı yarmarkalarında, Qurban bayramı yaxud digər xüsusi tədbirlər həyata keçirilən günlərdə baytarlıq-sanitariya və zoogigiyena normalarına və qaydalarına uyğun olaraq müvəqqəti heyvan və quş kəsimi üçün yerli özünüidarəetmə orqanları tərəfindən müəyyən edilmiş yerdə qurulan qurğu;

2.0.2. **Stasionar kəsim məntəqəsi** - heyvan və quş kəsiminin, heyvan mənşəli qida məhsullarının ilkin emalının həyata keçirildiyi məntəqə (bina və ya digər tikililər);

2.0.3. **Modul tipli kəsim məntəqəsi** - heyvan və ya quş kəsimi həyata keçirilən dəmir konstruksiya ilə quraşdırılan müvəqqəti tikili;

2.0.4. **Heyvan və quş cəmdəyi** - baytarlıq-sanitariya qaydalarına uyğun kəsilərək qansızlaşdırılmış, dərisi soyulmuş və ya tükləri təmizlənmiş (quşlara münasibətdə), daxili orqanları, başı kəsilib və ətrafları diz oynaqından kəsilib ayrıldıqdan sonra bütöv heyvan və quş gövdəsi;

2.0.5. **Baytarlıq-sanitariya ekspertizası** - kəsim üçün nəzərdə tutulmuş heyvan və quşların, heyvan mənşəli qida məhsulların dövlət baytarlıq müfəttişləri tərəfindən yoxlanılması, müayinəsi, onlara baxışın keçirilməsi və xüsusi müayinələrin aparılması;

2.0.6. **Termometriya** - xüsusi termometr vasitəsilə heyvan və quşun bədən temperaturunun müvafiq qaydada ölçülməsi;

2.0.7. **Baytarlıq nişanlaması** - Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 13 sentyabr 2006-cı il tarixli 209 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Baytarlıq normalarına cavab verən məhsulların sahibinə həmin məhsulların satışına icazə verən ekspertiza aktının təqdim edilməsi və ya məhsulun (ət, heyvan və quş cəmdəklərinin, digər məhsulların) üzərində nişan qoyulması Qaydaları”na əsasən, heyvan və quş cəmdəyinin və ya onun ayrı-ayrı hissələrinin baytarlıq-sanitariya ekspertizasından keçirilərək qida üçün, yaxud digər təyinat üzrə yararlı olub-olmamasının baytarlıq mütəxəssisləri tərəfindən müxtəlif formalı (oval, düzbucaqlı və s.) damğa və ya ştampla işarələnməsi;

2.0.8. **Baytarlıq sənədləri** - baytarlıq fəaliyyəti sahəsində “Baytarlıq haqqında” və “Lisenzialar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunlarına uyğun olaraq verilən icazələr;

2.0.9. *heyvan mənşəli qida məhsulu - insanların qidalanması üçün istifadə olunan heyvan əti, quş əti, heyvan və quş ətinin sub məhsulları, balıq və balıq kürüsü, molyuska, xərçəngkimilər və digər su onurğasızları, yumurta, bal və digər arıçılıq məhsulları (vərəmum, arı südü), süd və emal yolu ilə onlardan alınan qida məhsulları;*¹⁰¹

2.0.10. **Tullantı** – kəsim məntəqəsində heyvan və quş kəsimindən əvvəl, yaxud sonra toplanan və “Tullantılar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq kənarlaşdırılan, kənarlaşdırma üçün nəzərdə tutulan, kənarlaşdırılmalı olan məhsullar;¹⁰²

2.0.11. **Baytarlıq-sanitariya ekspertizası laboratoriyası** - diri heyvan və quşların satışı bazarlarında, kəsim məntəqələrində, heyvan mənşəli qida məhsullarının ticarəti aparılan obyektlərdə və yarmarkalarda, həmçinin həmin məhsulların saxlandığı soyuducu və ya dondurucu anbarlarda və istehlak olunduğu ictimai-iaşə obyektlərində baytarlıq-sanitariya ekspertizasını həyata keçirən stasionar, modul və ya səyyar (mobil-tipli) laboratoriya;

2.0.12. **Qida təhlükəsizliyi göstəriciləri** - sanitar-gigiyenik normalar, qalıqların və çirkləndirici maddələrin yolverilən maksimum miqdarı, gündəlik qəbul hədləri və digər parametrlər də daxil olmaqla, insan həyatının və sağlamlığının qorunmasını təmin edən, elmi cəhətdən əsaslandırılmış və normalaşdırılmış göstəricilər;¹⁰³

2.0.13. **Heyvan mənşəli əlavə məhsullar** - gön, dəri, yun, tük, qıl, lələk, sümük, buynuz, dırnaq və bu kimi qida üçün yararlı olmayan digər heyvan mənşəli xammal;

2.0.14. **Laktasiya** - məməli heyvanlarda süd vəzilərində südün əmələ gəlməsi, toplanması və onun ifrazı prosesi;

2.0.15. **Trixinelloskopiya** - ətdə trixinella sürfələrini müəyyən etmək məqsədi ilə aparılan müayinə;

2.0.16. **Zoonoz xəstəliklər** - heyvanlardan insanlara və ya insanlardan heyvanlara keçə bilən bakteriya, göbələk, virus və parazitlərin səbəb olduğu yoluxucu xəstəliklər;

2.0.17. **Dezinfeksiya** - xəstəlik törədən mikroorqanizmlərin kimyəvi maddələr vasitəsilə məhv edilməsi;

2.0.18. **İzolyator** - kəsimə qədər sağlamlığı şübhə doğuran heyvanların müvəqqəti saxlanması üçün xüsusi ayrılmış yer;

2.0.19. **Utilizasiya** - qida təhlükəsizliyi sahəsində mövcud olan tələblərə cavab verməyən heyvan mənşəli qida məhsullarının, heyvan mənşəli əlavə məhsulların, həmçinin tullantıların ilkin nəzərdə tutulmuş təyinatından başqa bir təyinat üçün istifadə etmək məqsədilə texnoloji emalı, yaxud digər məqsədlərlə istifadəsi;¹⁰⁴

2.0.20. **Zərərsizləşdirmə** - ətraf mühitə və insanın sağlamlığına təsirini azaltmaq məqsədilə tullantıların, yararlı və təhlükəli qida məhsullarının xüsusi qurğularda emalı (o cümlədən yandırılması) və ya basdırılması;

2.0.21. *qida təhlükəsizliyi - qida zəncirinin bütün mərhələlərində, habelə qida məhsullarının istehlakı zamanı qida məhsullarının insanların həyat və sağlamlığına zərər vurmamasını tam istisna edən vəziyyəti;*^[14]

2.0.22. **Kəsim** - insan istehlakı üçün ət istehsalı məqsədilə heyvanın kəsici alətlə kəsilərək qansızlaşdırılması.

3. Kəsim məntəqələrinin yerləşməsinə dair tələblər

3.1. Kəsim məntəqələri yaşayış sahələri, ictimai təyinatlı və ya ümumi istifadədə olan obyektlərdən və su hövzələrindən (axar su mənbələrindən) aşağıdakı ara məsafələri (sanitar-mühafizə zolaqları) gözlənilməklə, yerləşdirilir:

3.1.1. avtomobil yollarından - 30 metr;

3.1.2. fermalardan - 50 metr;

3.1.3. su hövzələrindən - 100 metr;

3.1.4. sənaye müəssisələrindən - 150 metr;

3.1.5. ictimai təyinatlı və ya ümumi istifadədə olan obyektlərdən, o cümlədən yaşayış binalarından - 300 metr.

3.2. Kəsim məntəqələrinin ərazisi ən az 1,5 m hündürlükdə hasarla hasarlanaraq, digər ərazilərdən ayrılmalıdır.

3.3. Stasionar və modul tipli kəsim məntəqələrinin (nəqliyyat vasitələri üçün giriş və çıxış nəzərdə tutulduğu halda) nəqliyyat vasitələri və piyadalar üçün keçidlərdə dezinfeksiyaedici baryerlər olmalıdır.

3.4. Kəsim məntəqələri diri heyvan və quşları gətirən və heyvan mənşəli qida məhsullarını aparan nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti üçün ayrı-ayrı giriş və çıxış yolları olmalıdır.

4. Kəsim məntəqələrinin layihələndirilməsi və quruluşu

4.1. İri və xırdabuynuzlu heyvanların kəsim məntəqələri aşağıda göstərilən bölmələrdən ibarət olmalıdır:

4.1.1. Kəsimdən qabaq saxlanma bölməsi - bu bölmədə kəsime gətirilmiş heyvanların saxlanması ilə yanaşı, izolyator da təşkil edilir;

4.1.2. Kəsim bölməsi - bu bölmə "çirkli zona" (qanın axıdılması, dərinin soyulması) ilə "təmiz zona"-nın (daxili orqanların çıxarılması, cəmdəyin parçalanması) ayrıldığı bölmədir. Burada su ilə yuyula bilən tullantıların axıdılıb təmizlənməsi üçün münasib şərait yaradılır;

4.1.3. Toplanma bölməsi - bu bölmədə təyinatından asılı olaraq sub məhsullar və heyvan mənşəli əlavə məhsullar ayrı şəkildə toplanılır;

4.1.4. Bağırsaqların təmizlənmə bölməsi – bu bölmədə kəsilən heyvanların mədə-bağırsaq traktının möhtəviyyatdan təmizlənməsi işləri həyata keçirilir;

4.1.5. Ət doğranması və qablaşdırılması bölməsi – bu bölmədə heyvan cəmdəklərinin və sub məhsullarının ayrı-ayrı hissələrə bölünməsi, doğranması və qablaşdırılması həyata keçirilir;

4.1.6. Ətin soyudulması bölməsi - bu bölmədə cəmdəklərin temperatur, hava cərəyanının sürəti və havanın nəmliyindən asılı olaraq fərqli soyudulma müddətləri ərzində soyudulması və ya dondurulması həyata keçirilir. Ətin soyudulması prosesi soyuducuda/soyuducu kamerada +4°C dərəcəyə qədər soyudulması, dondurulması prosesi isə dərin dondurucularda -18°C dərəcədə dondurulması mərhələlərindən ibarətdir. Sub məhsulların saxlanması üçün soyuducuda /soyuducu kamerada xüsusi ayrılmış yerlər təyin edilir;

4.1.7. Yükləmə bölməsi – bu bölmədə heyvan mənşəli qida məhsulları və heyvan mənşəli əlavə məhsullar nəqliyyat vasitələrinə yüklənir.

4.2. Quş kəsim məntəqələri aşağıdakı bölmələrdən ibarət olmalıdır:

4.2.1. Kəsimdən qabaq saxlanma bölməsi - bu bölmədə kəsimə gətirilmiş quşların saxlanması;

4.2.2. Qəbul bölməsi – bu bölmədə kəsim üçün gətirilmiş quşların qəbul prosesi həyata keçirilir;

4.2.3. Keyləşdirmə və qansızlaşdırma bölməsi – bu bölmədə kəsim üçün qəbul edilmiş quşların keyləşdirilməsi və kəsilərək qansızlaşdırılması həyata keçirilir. Keyləşdirmə üçün tövsiyə edilən üsul elektroşokdan istifadədir. Elektroşok avadanlıqları quşların növü və çəkisinə müvafiq olan elektrik cərəyanının gücü və gərginliyini tənzimləyən sistemlə təmin olunur. Keyləşdirmə zamanı quş ölməməli və ən qısa zaman ərzində qansızlaşdırılmalıdır;

4.2.4. Qaynar su ilə pörtlətmə və tüklərin təmizlənməsi bölməsi – bu bölmədə kəsilmiş quşlar buxar istiliyi olan konteynerə salınaraq və ya qaynar su ilə pörtlədilir və tükləri yolunur;

4.2.5. İçalatın təmizlənməsi bölməsi – bu bölmədə tükdən təmizlənmiş quşların boyun dərisinin kəsilməsindən cəmdəyin son işlənmələrinə qədər olan içalatın təmizlənməsi əməliyyatları həyata keçirilir;

4.2.6. Ətin doğranması və qablaşdırılması bölməsi – bu bölmədə kəsilən quş cəmdəklərinin ayrı-ayrı hissələrə bölünməsi və qablaşdırılması həyata keçirilir;

4.2.7. Ətin soyudulması bölməsi - bu bölmədə cəmdəklərin temperatur, hava cərəyanının sürəti və havanın nəmliyindən asılı olaraq fərqli soyudulma müddətləri ərzində soyudulması və ya dondurulması həyata keçirilir. Ətin soyudulması prosesi soyuducuda/soyuducu kamerada əvvəlcə +4°C dərəcəyə qədər soyudulması, dondurulması prosesi isə dərin dondurucularda -18°C dərəcədə dondurulması mərhələlərindən ibarətdir. Sub məhsulların saxlanması üçün soyuducuda /soyuducu kamerada xüsusi ayrılmış yerlər təyin edilir;

4.2.8. Yükləmə bölməsi – bu bölmədə heyvan mənşəli qida məhsulları və heyvan mənşəli əlavə məhsullar nəqliyyat vasitələrinə yüklənir.

4.3. Kəsim məntəqələrində “Baytarlıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq baytarlıq istehsalat-nəzarət bölmələri təşkil olunmalıdır. Baytarlıq istehsalat-nəzarət bölmələrində dövlət baytarlıq müfəttişi tərəfindən heyvan və heyvan mənşəli qida məhsullarının normativ-texniki sənədlərə və baytarlıq normativlərinin tələblərinə uyğunluğunu yoxlanılır.

4.4. Kəsim məntəqələrinin tipindən asılı olaraq həmin məntəqələr stasionar, modul və ya səyyar (mobil tipli) baytarlıq-sanitariya ekspertizası laboratoriyası ilə təmin olunmalıdır. Bu laboratoriyalarda bu Qaydaların Əlavəsində qeyd olunan müvafiq avadanlıq və reaktivlərin olması zəruridir.

4.5. Stasionar və modul tipli kəsim məntəqələrində müvafiq tələblərə uyğun istilik, su, kanalizasiya, təbii və mexaniki havalandırma sistemləri, həmçinin yanğından mühafizə sistemləri quraşdırılmalıdır.

5. Kəsim məntəqələrinin quruluşuna və təchizatına dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları

5.1. Qəbul bölməsində döşəmələr möhkəm, su keçirməyən, asan təmizlənən, yuyulan və dezinfeksiya ediləbilən olmalıdır.

5.2. Kəsim məntəqəsində tavan, döşəmə və divarlar möhkəm, tamliğı pozulmamış, yuyulması və təmizlənməsi asan, həmçinin çirk, nəm, kif və korroziyaya davamlı materiallardan hazırlanmalıdır.

5.3. Kəsim məntəqəsində döşəmələr suya və aşınmaya qarşı davamlı, su yığımının qarşısını almaq məqsədilə kifayət qədər maili olmalı və sürüşmənin qarşısını alan materiallardan hazırlanmalıdır.

5.4. Kəsim məntəqəsində drenaj sistemi zərərvericilərin, pis qoxu və çirkab suların kanalizasiyadan geriye doğru hərəkətini məhdudlaşdıracaq şəkildə qurulmalıdır.

5.5. Kəsim məntəqəsində pəncərələr və qapılar zərərvericilərin məntəqəyə girişinin qarşısını almaq məqsədilə asan təmizlənən və dezinfeksiya ediləbilən torlarla təchiz edilməlidir.

5.6. Kəsim məntəqəsində təmiz və çirkli zonalar iş axınının gedişinə təsir göstərməyəcək şəkildə ayrılmalıdır.

5.7. Kəsim məntəqəsində havalandırma sistemi tavanda və divarlarda buxar əmələ gəlməsinin və hava axınının çirkli ərazidən təmiz əraziyə doğru hərəkət etməsinin qarşısını alacaq şəkildə quraşdırılmalıdır.

5.8. Kəsim məntəqəsində quraşdırılmış havalandırma sisteminin filtr və digər hissələrinin təmizlənməsi və ya dəyişdirilməsi asan olmalı, filtrlər avadanlığın istifadə təlimatına uyğun olaraq vaxtılı-vaxtında yenilənməlidir.

5.9. Havalandırma qurğuları heyvan və quş kəsimi icra olunan, heyvan mənşəli qida məhsulları saxlanılan yerlərin birbaşa üzərində yerləşdirilməməlidir.

5.10. Kəsim məntəqəsində yuyulma işlərinin aparılması üçün daimi təzyiqli su təminatı olmalıdır.

5.11. Kəsim məntəqələrində məişət (təsərrüfat)-içməli sudan istifadə edilməlidir.

5.12. Quşların qəbul bölməsinin fəaliyyəti üçün küləkdən, yağıntılardan və günəş şüalarının bilavasitə təsirindən qorunan platformadan istifadə olunmalıdır.

5.13. Kəsim məntəqəsinin daxilində heyvan və quş kəsimindən başlayaraq ətin doğranması və saxlanması qədər bütün mərhələlərdə bölmələr üzrə aşağıdakı temperatur rejimi təmin edilməlidir:

5.13.1. soyuducularda ət və ət məhsulları $+4^{\circ}\text{C}$ dərəcədə, sub məhsullar $+3^{\circ}\text{C}$ dərəcədə, dondurulmuş ət və sub məhsullar dondurucularda $-18^{\circ}\text{C} \div -12^{\circ}\text{C}$ dərəcədə saxlanılmalıdır;

5.13.2. Qurban bayramı və digər xüsusi tədbirlər zamanı istisna olmaqla, ətin daxili temperaturu yalnız $+4^{\circ}\text{C}$ və ya daha az dərəcədə olduğu zaman ətin doğranması və sümükdən ayrılması həyata keçirilməlidir;

5.13.3. Ət doğranması və qablaşdırılması bölməsində temperatur $+10 \div +12^{\circ}\text{C}$ dərəcədə çox olmamalıdır.

5.14. Soyuducu və dondurucu avadanlıqlar "Ölçmələrin vəhdətinin təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq yoxlamadan keçmiş termometrlərlə təchiz edilməli, temperatura nəzarət edilərək bu barədə temperatur cədvəllərində mütəmadi qeydlər aparılmalıdır.

5.15. Soyuducu qurğuların kondensat suyunun heyvan və quş cəmdəkləri, həmçinin ət məhsulları ilə təması yolverilməzdir.

5.16. Xaricə açılan qapılarda həşəratlara qarşı tordan əlavə, aşağı hissədə gəmiricilərin girişinə mane olan metal şəbəkə olmalıdır.

5.17. Kəsim məntəqələrinin daxilində zərərvericilərlə mübarizədə müvafiq qurğulardan istifadə olunmalıdır.

5.18. Kəsim məntəqələrində texniki avadanlıq, alət və ləvazimatlar paslanmayan, korroziyaya və dezinfeksiyaedici kimyəvi maddələrə qarşı davamlı, həmçinin qida məhsulları üçün müvafiq materialdan olmalı, döşəmədən, divarlardan və bir-birindən aralı yerləşdirilməlidir.

5.19. Dezinfeksiya üçün vasitələr, yuyucu və təmizləyici məhsullar, habelə zərərvericilərlə mübarizədə istifadə olunan kimyəvi vasitələr heyvan mənşəli qida məhsulları saxlandığı bölmələrdən kənarında yerləşən ayrıca yerlərdə və ya dolablarda saxlanılmalıdır.

5.20. İş alətlərini - bıçaqları, qarmaqları və itiləyici çarxları örtüklərdə (paslanmayan polad və ya duralümindən hazırlanmış çexollarda) saxlamaq lazımdır. Dəri örtüklərinin və bənzər materiallardan olan örtüklərin istifadəsi yolverilməzdir.

5.21. Heyvan dərisinin duzlanması üçün nəzərdə tutulan bölmələr masa, duz və duzlanmış dərilərin saxlanması üçün xüsusi qablarla təchiz olunmalıdır.

5.22. Kəsim məntəqəsinin bütün bölmələri asan təmizlənən, yuyulan və dezinfeksiya edilə bilən formada dizayn edilməlidir.

6. Kəsimin mərhələləri və kəsim və ilkin emal prosesinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları

6.1. Kəsim məntəqələrində heyvan və ya quş kəsimi aşağıdakı mərhələlərdən ibarətdir:

6.1.1. stress amilləri yaratmadan (heyvanların və ya quşların sıx yerləşdirilməsi, vurulması, döyülməsi, onlara işgəncə və ya əzab verilməsi kimi hallar olmadan) heyvanların və ya quşların hərəkətinin məhdudlaşdırılması və kəsilərək qansızlaşdırma prosesinin icra olunması;

6.1.2. cəmdəyin tam şəkildə qansızlaşdırılmasını təmin etmək (qida və texniki emal üçün qanın toplanması) və heyvanların (donuz istisna olmaqla) dərisinin soyulması, quşların qaynar su ilə pörtlədilməsi və tüklərin təmizlənməsi, eləcə də dərinin təmizlənməsi (donuzlarda) məqsədi ilə texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi;

6.1.3. cəmdəyin qanla və ya digər kontaminantlarla çirklənməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə texnoloji üsulların tətbiq edilməsi;

6.1.4. içəlatın və mədə-bağırsaq traktının çıxarılması, cəmdəyin hissələrə bölünməsi və doğranması;

6.1.5. baytarlıq-sanitariya ekspertizasının nəticələrinə əsasən dövlət baytarlıq müfəttişi tərəfindən ekspertiza aktının verilməsi və ya cəmdək və ya onun hissələrində, həmçinin dəridə müvafiq baytarlıq nişanlamasının həyata keçirilməsi.

6.2. Kəsim məntəqələrinə digər rayon və şəhərlərdən nəql edilən heyvanların və ya quşların yorğunluq və stress amillərini aradan qaldırmaq üçün heyvanlara ən az 1 saat, quşlara isə ən az 30 dəqiqə vaxt ərzində dinclik verilməlidir.

6.3. Digər rayon və şəhərlərdən kəsim məntəqələrinə nəql olunmuş heyvanların və ya quşların içməli su ilə təmin olunmasına diqqət yetirilməli və kəsimə 2-3 saat qalanadək su ilə təmin edilməlidir.

6.4. Kəsim məntəqələrinə nəql olunmuş heyvanların kəsiminə 12 saat, quşların isə 8-12 saat qalmış yemləndirilməsi dayandırılmalıdır. Kəsim məntəqələrində heyvan və quş kəsimi vaxtı minimuma endirilməli və tez bir zamanda kəsim həyata keçirilməlidir. Bu müddət müvafiq olaraq 8-12 saatdan çox vaxt tələb etdiyi halda heyvanlar və ya quşlar mütləq şəkildə müəyyən miqdarda yemlə təmin olunmalıdır. Nəql zamanı zədələnmiş qısa müddət ərzində həyata keçirilməlidir.

6.5. Kəsim məntəqəsinə gətirilən heyvanların və ya quşların dəri örtüyündə kənar çirklənmələr olmamalı və ya olduğu halda təmizləndikdən sonra kəsim həyata keçirilməlidir.

6.6. Laktasiya dövründə olan heyvanlar sağaldıqdan sonra ən qısa müddətdə kəsimə göndərilməlidir.

6.7. Kəsimdən qabaq saxlanma bölməsi kəsım məntəqələrinin digər bütün bölmələrindən divarla ayrılmalıdır. Bu bölmədə saxlanılan heyvanlar kəsılən heyvanı görməməlidir.

6.8. Quşun qansızlaşdırılma prosesi tamamilə su keçirməyən divarlara və tavana malik xüsusi sahədə aparılmalıdır.

6.9. Kəsım zamanı quş cəmdəyinin çirklənməsinin qarşısını almaq məqsədi ilə mədə-bağırsaq sistemi dolu olan quşların kəsimi yolverilməzdir.

6.10. Buxar istiliyi olan konteynerə salınaraq və ya qaynar su ilə pörtlətmə əməliyyatı qansızlaşdırma əməliyyatı bitdikdən dərhal sonra, quşun növündən asılı olaraq, müəyyən temperaturda təyin edilmiş vaxt aralığında mütləq şəkildə aparılmalıdır.

6.11. Qaynar su ilə pörtlətmə və tüklərin təmizlənməsi bölməsi kəsım məntəqəsinin digər bölmələrindən divarla ayrılmış və ayrıca girişi olan hissədə aparılır.

6.12. Lələklərin döşəmənin üzərində yığılaraq qalması yolverilməzdir.

6.13. Quşların içalatının təmizlənməsi zamanı daxili orqanların zədələnməsi və cəmdəklərin çirklənməsinə yol verilməməlidir.

6.14. Soyudulma bölməsində cəmdəklər, onların çirklənməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə bir-birilərinə toxunmayacaq şəkildə asılı vəziyyətdə soyudulmalıdır.

6.15. Heyvan mənşəli qida məhsulları fiziki (şüşə, metal, taxta qırıntıları və s.), kimyəvi (yuyucu və dezinfeksiyaedici vasitələr, zərərvericilərlə və xəstəliklərlə mübarizədə istifadə edilən vasitələr və onların qalıqları) və bioloji (mikroorqanizmlər, parazitlər və s.) çirkləndiricilərlə təmasda olmamalıdır.

6.16. Kəsım prosesindən sonra qan birbaşa olaraq kanalizasiya sisteminə axıdılmamalı, paslanmayan materialdan hazırlanmış qan tankına yığılmalıdır. Yığılan qan qeyri-qida məhsulu kimi emal prosesinə göndərilməli və ya emal prosesi üçün yararsız olduğu təqdirdə zərərsizləşdirilərək kanalizasiya sisteminə axıdılmalıdır.

6.17. Kəsım məntəqəsində istifadə olunan su və digər axıntılar (kəsım zamanı yarana biləcək sümük qırıntıları, ət və piy parçaları, qan və s.) kanalizasiya sisteminə axıdılmazdan əvvəl filtr qurğularından keçirilməklə təmizlənməlidir.

6.18. Kəsım məntəqəsində iş prosesində əmələ gələn tullantılar ağzı kip bağlanan, qoxu yaymayan və su keçirməyən paketlərdə tullantılar üçün ayrılmış qablara toplanmalıdır. Tullantılar üçün ayrılmış qablar işarələnməlidir.

6.19. Kəsım məntəqəsinin yaxınlığında tullantıların toplanması üçün qapaqlı konteynerlər və həmin konteynerlərin yerləşdirilməsi üçün sahə (meydan) ayrılmalıdır. Tullantı qablarının 2/3 hissəsi dolduğu zaman tullantılar üçün ayrılmış konteynerlərə boşaldılmalı və hər iş gününün sonunda həmin qablar tullantılardan təmizlənməli və dezinfeksiya edilməlidir. Konteynerlər üçün ayrılmış sahələr müəssisədən kənarında yerləşdirilməli və təmiz saxlanılmalıdır. İş prosesində əmələ gələn və kənarlaşdırılan

tullantıların zərərsizləşdirilməsi "Tullantılar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq təmin olunmalıdır.

6.20. Kəsim məntəqələrinin daxilində dezinfeksiya və deratizasiya tədbirləri Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 23 yanvar tarixli 11 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Heyvanların planlı profilaktik və ya məcburi peyvənd edilməsi, heyvan xəstəliklərinin baş verməsinin və yayılmasının qarşısının alınması, xəstəlikləri ləğv etmək üçün epizootiya mənbələrində və qeyri-sağlam məntəqələrdə, heyvandarlıq binalarında, onların ərazilərində, nəqliyyatda və digər yerlərdə dezinfeksiya, dezinseksiya və deratizasiya işlərinin aparılması Qaydası"na uyğun olaraq həyata keçirilir.

6.21. Heyvan və quş daşıyan nəqliyyat vasitələri, kəsində, məhsulların tədarükündə istifadə olunan texniki avadanlıq, alət və ləvazimatlar, həmçinin səthlər təmiz olmalı və çirkləndikdə və ya hər iş gününün sonunda dezinfeksiya edilməlidir.

6.22. Heyvan və quş cəmdəyinin doğranması prosesində taxta (kötük) və qida məhsulları üçün istifadəyə yararlı polietilen materiallardan hazırlanmış plastik lövhələrdən istifadə edilə bilər.

6.23. Kəsim məntəqələrində istifadə edilən alət və ləvazimatlar istifadədən sonra təmizlənməli və hər iş gününün sonunda dezinfeksiya edilməlidir.

6.24. Kəsim məntəqəsində heyvan kəsimi prosesi bitdikdən sonra və ya səyyar (mobil tipli) kəsim məntəqəsinin köçürülməsi zamanı son mexaniki təmizlik və dezinfeksiya işləri həyata keçirilməlidir.

6.25. Kəsim məntəqəsinə kənar şəxslərin daxil olması yolverilməzdir.

6.26. Kəsim məntəqəsində çalışan işçilərin sanitar geyimi (saç toru və ya örtüyü, xalat, önlük, əlcək, rezin çəkmə) olmalı və bu geyimdən yalnız kəsim məntəqəsi daxilində istifadə olunmalıdır.

6.27. Kiçik inventarların dezinfeksiyası temperaturu 82°C-dən az olmayan isti su və müvafiq dezinfeksiyaedici məhlullar vasitəsi ilə aparılır.

6.28. Kəsim məntəqəsi daxilində işçilərin zinət əşyalarından istifadəsi yolverilməzdir.

6.29. İşçilərin iş geyimində kəsim məntəqəsini tərk etməsi yolverilməzdir.

6.30. Kəsim məntəqəsi qurğuların, avadanlıqların, kəsim məntəqəsinin sanitar təmizlənməsi və işçilərin şəxsi gigiyenası üçün istifadə olunan məhlullarla təmin olmalıdır.

6.31. Cəmdək və sub məhsulların emalı xəttində hərəkəti zamanı bir-biri ilə, döşəmə və divarlarla təması yolverilməzdir.

6.32. Cəmdəklərin və sub məhsulların çirklənmə riskini azaltmaq məqsədi ilə, kəsilmiş heyvanların mədə-bağırsaq traktının çıxardılması və təmizlənməsi prosesi müvafiq bölmədə həyata keçirilir.

6.33. Donuz cəmdəklərinin dəriləri ilə birlikdə emalı onların şaquli və ya üfüqi vəziyyətdə alov, isti buxar, qaynar sudan istifadə etməklə həyata keçirilir.

6.34. Daxili orqanların çıxarılma prosesi zamanı daxili orqanlar, mədə-bağırsaq traktı zədələnməməli, cəmdəklərin xarici və daxili səthi çirklənməməlidir.

6.35. Sub məhsullar ayrıca soyuducu və ya dondurucularda saxlanılmalıdır.

6.36. Sub məhsulların emalı müvafiq bölmədə aşağıda verilmiş müddətlər ərzində aparılmalıdır:

6.36.1. selikli sub məhsullar - heyvan kəsindən 2 saatdan gec olmayaraq;

6.36.2. digər sub məhsullar- 5 saatdan gec olmayaraq.

7. Kəsim məntəqələrinə heyvan və quşların nəqlinə dair tələblər

7.1. Kəsim məntəqələrinə heyvanların və quşların nəqli zamanı Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 2009-cu il 17 sentyabr tarixli 142 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Avtomobil nəqliyyatı ilə yüklərin daşınması Qaydaları"nda göstərilmiş tələblərə riayət olunmalıdır.

7.2. Nəqliyyat vasitələri heyvanların sayına uyğun ölçüdə olmalı və heyvanların stress amillərinə məruz qalmadan rahat şəkildə daşınmasını təmin etməlidir.

7.3. Nəqliyyat vasitələrindən heyvanların rahat şəkildə enməsinə təmin etmək üçün rampalar olmalıdır. Rampaların döşəməsi sürüşkən olmamalıdır.

7.4. Nəqliyyat vasitələrində heyvanların daşındığı hissələr havalandırma sistemi ilə təchiz edilməlidir.

8. Kəsimdən əvvəl və sonra dövlət baytarlıq nəzarəti tədbirləri

8.1. Hər bir kəsim məntəqəsində bu Qaydalara əməl olunmasına nəzarət etmək və müvafiq baytarlıq-sanitariya ekspertizasının aparılması üçün dövlət baytarlıq müfəttişi təhkim edilməlidir.

8.2. Kəsim məntəqələrinə gətirilmiş heyvanlar və ya quşlar baytarlıq qanunvericiliyinə uyğun olaraq müvafiq müşayiətedici baytarlıq sənədləri (ekspertiza aktı, baytarlıq arayışı və baytarlıq şəhadətnaməsi) ilə təmin olunmalıdır.

8.3. Kəsim məntəqələrinə gətirilmiş heyvanlar və ya quşlar kəsimdən qabaq saxlanma bölməsində qrup halında saxlanılmalı, onların sərbəst hərəkət etmələri təmin edilməli və dövlət baytarlıq müfəttişlərinin nəzarətində olmalıdır.

8.4. Kəsim məntəqələrinə daxil olan heyvanlar və ya quşlar dövlət baytarlıq müfəttişi tərəfindən müayinə olunmalı, müayinə zamanı xəstə və ya xəstəliyə şübhəli heyvan və ya quş olarsa, habelə heyvanların və ya quşların həqiqi baş sayı müşayiətedici baytarlıq sənədlərində (ekspertiza aktı, baytarlıq arayışı və baytarlıq şəhadətnaməsi) göstərilən baş sayına uyğun gəlmədiyində halda, belə heyvanlar və ya quşlar diaqnoz təyin olunana qədər izolyatorda saxlanılmalıdır.

8.5. Kəsim məntəqələrinə gətirilən heyvanlarda və quşlarda kəsimqabağı və ya kəsimdən sonra hər hansı yoluxucu xəstəlik aşkar edilərsə, həmin heyvan və quş, o

cümlədən onların cəmdəyi üzrə kəsim prosesi dayandırılır və bu barədə dərhal Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinə məlumat verilir.

8.6. Daşınma zamanı müxtəlif səbəblərdən (mexaniki zədə, xəstəlik, xəstəliyə şübhəli hallarda və s.) ölən heyvanlardan və ya quşlardan Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 4 dekabr tarixli 255 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət baytarlıq nəzarəti obyektlərinin baytarlıq (baytarlıq-sanitariya) ekspertizasının aparılması Qaydaları”na uyğun olaraq, nümunələr götürülərək ekspertizası aparılmalı və ekspertiza rəyində göstərilən nəticələrdən asılı olaraq, Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin nəzarəti ilə ölü heyvanlar və ya quşların zərərsizləşdirilməsi və ya utilizasiyası ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilməlidir.

8.7. Kəsim məntəqələrinə gətirilən heyvanlara və ya quşlara aid baytarlıq sənədlərində onların sağlamlığına dair məlumatlar, aparılmış diaqnostik müayinələr və peyvəndləmələr, habelə antibiotiklər, hormonlar, parazit əleyhinə və digər təyinatlı baytarlıq preparatlarının son istifadəsi ilə bağlı məlumatlar öz əksini tapmalıdır.

8.8. Heyvanlara və ya quşlara tətbiq edilən baytarlıq preparatlarının təlimatında qeyd olunan gözləmə müddəti bitməmişdirsə, belə heyvanların və ya quşların kəsimi yolverilməzdir.

8.9. Kəsim məntəqəsinə gətirilmiş heyvanlar və ya quşlar kəsimdən qabaq dövlət baytarlıq müfəttişi tərəfindən kliniki baxışdan keçirilməklə, termometriya olunmalıdır. Sağlamlığı şübhə doğuran heyvanlar və quşlar laboratoriya nəticələri müəyyən olunana qədər təcrid olunaraq onların kəsiminə icazə verilmir.

8.10. Kəsilən heyvanlardan və ya quşlardan götürülən nümunələr səyyar, modul və ya stasionar fəaliyyət göstərən baytarlıq-sanitariya ekspertizası laboratoriyasında laborator müayinələrə cəlb edilməlidir.

8.11. Donuz cəmdəklərində seçmə üsulu ilə trixinelloskopiya müayinəsi aparılmalıdır.

8.12. Yoluxucu xəstəliklər aşkar olunmuş heyvan və quş cəmdəyinə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 13 sentyabr 2006-cı il tarixli 209 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Baytarlıq normalarına cavab verən məhsulların sahibinə həmin məhsulların satışına icazə verən ekspertiza aktının təqdim edilməsi və ya məhsulun (ət, heyvan və quş cəmdəklərinin, digər məhsulların) üzərində nişan qoyulması Qaydaları”na əsasən baytarlıq ştampları vurulmaqla qanunvericiliyə uyğun tədbirlər görülməlidir.

8.13. Baytarlıq-sanitariya ekspertizasının nəticəsinə uyğun olaraq cəmdək və ya onun hissələrinə vurulan baytarlıq nişanlanmasında qida məhsulları və insan sağlamlığı üçün zərərsiz rəngləyicilərdən istifadə edilir.

8.14. Kəsim məntəqələrinə daxil olmuş heyvanların və ya quşların kəsimdən əvvəl və sonra baytarlıq-sanitariya ekspertizasının nəticələri dövlət baytarlıq müfəttişi tərəfindən Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 22 may 2007-ci il tarixli 80 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət nümunəvi baytarlıq uçot və hesabat

sənədləri blanklarının Forması”na uyğun olaraq tərtib edilmiş dövlət nümunəvi baytarlıq uçotu sənədlərinə (jurnallarına) uyğun olaraq uçotu aparılır.

9. Heyvan mənşəli qida məhsullarının saxlanması və daşınmasına dair tələblər

9.1. Heyvan mənşəli qida məhsulları su keçirməyən, paslanmayan, asan yuyula və dezinfeksiya edilə bilən qablarda saxlanmalı və daşınmalıdır.

9.2. Heyvan mənşəli qida məhsullarının saxlanması “mal qonşuluğu” və “ilk daxil olan ilk çıxar” prinsipinə əsasən həyata keçirilməlidir. “Mal qonşuluğu” prinsipinə əsasən, sub məhsullar digər heyvan mənşəli qida məhsullarından ayrılıqda ayrı soyuducu və dondurucularda saxlanılmalıdır. Bu məhsullar yalnız qablaşdırılmış və bir-birindən təcrid olunmuş halda eyni soyuducuda və dondurucularda saxlanıla bilər.

9.3. Qablaşdırma həyata keçirilən otaqlarda “Ölçmələrin vahdətini təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq yoxlamadan keçmiş termometr olmalı, temperatur rejiminə daim nəzarət edilməli və bununla bağlı temperatur cədvəlində qeydlər aparılmalıdır.

9.4. Daşınma üçün istifadə olunan və müvafiq soyuducu sistemə malik olan nəqliyyat vasitələri (refrijerator) təmiz saxlanılmalı, dezinfeksiya edilməli, digər qida məhsullarının daşınması üçün istifadə edilməməli, əgər belə hal baş verərsə, nəqliyyat vasitələri ət və ət məhsulları daşınmazdan əvvəl yenidən təmizlənib, dezinfeksiya edilməlidir.

Əlavə

Baytarlıq-sanitariya ekspertizası laboratoriyasında mövcud olmalı avadanlıqların və reaktivlərin siyahısı

Avadanlıq		Reaktivlər
1.	Mikroskop	Benzidin
2.	pH-metr	Benzol
3.	Su hamamı	Kristal yod
4.	Laboratoriya tərəzisi	Kalium-yodid
5.	Trixinellooskop	Natrium-hidroksid
6.	Spirt lampası	Bənövşəyi Gension
7.	Müxtəlif ölçülü termometrlər	Fuksin
8.	Elektron pipet	Metilen abısı
9.	Elektron termometr	Göydaş

10.	Distillə aparatı	Spirt
11.	Məişət soyuducusu	Oksalat turşusu
12.	Quruducu şkaf	Qliserin
13.	Sınaq şüşələri üçün ştativ	İmmersiya yağı
14.	Müxtəlif ölçülü anatomik bıçaqlar	Safranin
15.	Müxtəlif ölçülü anatomik qayçılar	Hidrogen-peroksid
16.	Kondisioner	Formalin
17.	Kompyuter	
18.	Printer	
19.	Sınaq şüşəsi	
20.	Əşya şüşəsi və örtük şüşəsi	
21.	Müxtəlif ölçülü pipetlər	
22.	Kolba 100 ml	
23.	Kolba 500 ml	
24.	Kolba 1 l	
25.	Menzurka 25 ml	
26.	Plastik pipet	
27.	Kimyəvi stəkan	
28.	Laboratoriya stol və stulları	
29.	Yazı masası	
30.	İlk yardım dəsti	

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il)
2. [20 sentyabr 2023-cü il tarixli 37 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202309200037, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 4 oktyabr 2023-cü il)

QƏRARA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

^[1] Dövlət fitosanitar müfəttişləri nümunə götürmə tam başa çatmayana qədər bu materialı yükün üzərinə qaytarmır.

^[2] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Bitki və bitkiçilik məhsullarının xüsusiyyətlərindən asılı olaraq, ətraflı fitosanitar karantin baxışı və ekspertiza üçün nümunələrin götürülməsi və laboratoriyaya göndərilməsinə dair Təlimat"ın 10-cu hissəsinin adında "**Ərzaq**" sözü "**Qida**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

^[2] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Baytarlıq apteklərinin təşkilinə və fəaliyyətinə dair tələblər" in 2.0.3-cü yarımbənddən "**yem və yem əlavələri**," "**yem məqsədilə işlədilən kənd təsərrüfatı və sənaye tullantıları**," sözləri çıxarılmışdır.

^[3] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə 6.11-ci bənddə birinci cümlədə "**yemlərlə**" sözü "**yem məhsulları ilə**" sözləri ilə, ikinci cümlədə "**yemlər**" sözü "**yem məhsulları**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[4] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Ət satışı müəssisələrinin fəaliyyətinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları"nın 2.0.6-cı yarımbənddə "**ət və**" sözləri çıxarılmışdır.

^[5] [20 sentyabr 2023-cü il tarixli 37 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202309200037, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 4 oktyabr 2023-cü il**) ilə "Ət satışı müəssisələrinin fəaliyyətinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları"nın 2.0.8-ci yarımbənddə və 7.8-ci bənddə "**İstehsalat və məişət tullantıları**" sözləri "**Tullantılar**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

^[6] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə "Ət satışı müəssisələrinin fəaliyyətinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları"nın 6.3-cü və 6.15-ci bəndlərdə "**qeyri-ərzaq**" sözləri "**qeyri-qida**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[171 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Ət satışı müəssisələrinin fəaliyyətinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın 6.11-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

6.11. Müəssisədə qida təhlükəsizliyi tələblərinə cavab verməyən və yararlılıq müddəti bitmiş ət və ət məhsullarının satışına yol verilmir.

[181 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Ət satışı müəssisələrinin fəaliyyətinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın 6.12-ci bənddə “**istehsalı və son istifadə tarixi və ya yararlılıq müddəti**” sözləri “**qida və enerji dəyəri, tərkibi, miqdarı, keyfiyyət göstəriciləri, istehsal tarixi, yararlılıq müddəti, saxlanma şəraiti, tərkibindəki allergenlər, mənşəyi, istehsalçının adı və ünvanı, istehsal üsulu və istifadə qaydaları barədə dolğun məlumatlar**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[191 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Ət satışı müəssisələrinin fəaliyyətinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın 8.3-cü bənddə ikinci cümlə yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

Müəssisə işçilərinin tibbi müayinədən keçməsi və sağlamlığına dair sənədi olmalı və onlar azı ildə bir dəfə dövrü tibbi müayinədən keçməlidirlər.

[200 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Heyvan və quş kəsimi məntəqələrinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın 2.0.9-cu yarımbənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

2.0.9. Heyvan mənşəli qida məhsulu – insanların qidalanması üçün yararlı olan ət (heyvan və quş əti), balıq və balıq kürüsü, molyuska, xərçəngkimilər və digər suda yaşayan onurğasızlar (dəniz məhsulları) və sub məhsullar (heyvan və quş kəsimi zamanı öldürülən və istehlak üçün yararlı olan qida məhsulları (dil, böyrəklər, beyin, ürək, qaraciyər, ağciyər, işgənbə, kitabça, dalaq, diafraqma, ətraflar, quyruq, yelin, pətək və s.));

[211 20 sentyabr 2023-cü il tarixli 37 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202309200037, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 4 oktyabr 2023-cü il**) ilə “Heyvan və quş kəsimi məntəqələrinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın 2.0.10-cu yarımbənddə və 6.19-cu bənddə “**İstehsalat və məişət tullantıları**” sözləri “**Tullantılar**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[112](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Heyvan və quş kəsimi məntəqələrinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın 2.0.12-ci yarımbənddə “**çirkləndiricilərin**” sözü “**çirkləndirici maddələrin**” sözləri ilə əvəz edilmişdir, “, **elmi cəhətdən əsaslandırılmış və normalaşdırılmış**” sözləri çıxarılmışdır.

[113](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Heyvan və quş kəsimi məntəqələrinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın 2.0.19-cu yarımbənddə “**qanunvericiliyin tələblərinə**” sözləri “**mövcud olan tələblərə**” sözləri ilə, “**nəzərdə tutulmuş təyinatından başqa digər bir təyinat üçün istifadə etmək məqsədilə texnoloji emalı**” sözləri “**ilkin nəzərdə tutulmuş təyinatından başqa bir təyinat üçün istifadə etmək məqsədilə texnoloji emalı, yaxud digər məqsədlərlə istifadəsi**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[114](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Heyvan və quş kəsimi məntəqələrinə dair baytarlıq-sanitariya normaları və qaydaları”nın 2.0.21-ci yarımbənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~2.0.21. **Qida təhlükəsizliyi** — qida məhsullarının qida təhlükəsizliyi göstəricilərinə riayət edilməklə ilkin istehsalı, emalı, dövriyyəsi və utilizasiyası mərhələlərində, habelə qida məhsullarının istehlakı zamanı insanların həyat və sağlamlığına zərər vurulması ilə bağlı təhlükənin olmaması;~~

[115](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 1.1-ci bənddə “**tədarükü, istehsalı, emalı, qablaşdırılması, saxlanması, daşınması, dövriyyəsi (o cümlədən idxal-ixrac əməliyyatları)**” sözləri “**istehsalı, emalı, dövriyyəsi**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[116](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 1.4-cü bənddə “**məhsulları sahəsində fəaliyyət göstərən subyektlər**” sözləri “**zənciri subyektləri**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[117](#) [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2.0.4-cü, 2.0.5-ci, 2.0.8-2.0.12-ci, 2.0.22-ci yarımbəndlər yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~2.0.4. uşaq qida məhsulları~~ — uşaq orqanizminin fizioloji xüsusiyyətlərinə uyğunlaşdırılmış xüsusi qida məhsulları;

~~2.0.5. pəhriz qida məhsulları~~ — profilaktiki və müalicəvi məqsədlər üçün istifadə edilən xüsusi qida məhsulları;

~~2.0.8. ərzaq xammalı~~ — bitki, heyvan, mikrobioloji və mineral mənşəli məhsullar, habelə qida məhsullarının istehsalında istifadə edilən sular;

~~2.0.9. ilkin istehsal~~ — məhsulun yığılması, südün sağılması, həmçinin heyvanların kəsiminə qədər heyvan mənşəli məhsulların əldə edilməsi də daxil olmaqla ilkin istehsal məhsullarının istehsalı, becərilməsi, çeşidlənməsi, habelə çöl heyvanlarının, balıqların və dəniz məhsullarının ovlanması və yabanı bitki məhsullarının yığılması;

~~2.0.10. ilkin istehsal məhsulları~~ — ilkin istehsaldan, o cümlədən torpaqdan və diri heyvandan alınan qida və yem məhsulları, o cümlədən balıq və balıq kürüsü, dəniz məhsulları, bal, ovlanmış çöl heyvanları və yığılmış yabanı bitki məhsulları;

~~2.0.11. qida məhsulları sahəsində fəaliyyət~~ — qida məhsullarının ilkin istehsalı, tədarükü, istehsalı, emalı, qablaşdırılması, saxlanması, daşınması, dövriyyəsi (o cümlədən idxal ixrac əməliyyatları), ictimai işə və xidmət sahələrində istifadəsi, utilizasiyası və məhv edilməsi ilə bağlı həyata keçirilən fəaliyyət;

~~2.0.12. qida məhsulları sahəsində fəaliyyət göstərən subyektlər~~ (bundan sonra — qida subyektləri) — qida zəncirinin bütün mərhələlərində fəaliyyəti həyata keçirən təsərrüfat subyektləri, həmçinin dövlət orqanları (qurumları), bələdiyyələr;

~~2.0.22. Təhlükənin Analizi və Kritik Nəzarət Nöqtələri (HACCP Hazard analysis and critical control points)~~ — qida təhlükəsizliyinin idarə edilməsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən təhlükə amillərinin müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi və onlara nəzarət olunması sistemi.

^[18] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2.0.13-cü yarımbənddə “qida məhsulları sahəsində fəaliyyətin obyektı” sözləri “qida zənciri obyektı”, “qida məhsulları sahəsində” sözləri “qida zəncirində” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[19] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 4.1-ci bənddə “fəal” sözü “aktiv” sözü ilə əvəz edilmişdir.

^[20] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ına yeni məzmununda 4.5-ci bənd əlavə edilmişdir.

^[21] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 1 nömrəli əlavə - “İlkin istehsal və əlaqəli fəaliyyətlərlə bağlı gigiyena tələbləri”nin 2.2.10-cu yarımbənddə “sağlam olmasını və sağlamlıq riskləri

ilə bağlı təlimlərdə iştirakını təmin etməli” sözləri “ilkin və dövrü tibbi müayinədən keçməsinə, habelə onlara gigiyenik təlimlərə cəlb olunmasını təmin etməli” sözləri ilə əvəz olunmuşdur.

^[22] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 1 nömrəli əlavə - “İlkin istehsal və əlaqəli fəaliyyətlərlə bağlı gigiyena tələbləri”nin 3.2-ci bəndində “**ərzaq**” sözü “**qida**” sözü ilə əvəz olunmuşdur.

^[23] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 1.4-cü bəndin birinci cümləsində “**və**” sözü çıxarılmışdır.

^[24] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 2.0.1-ci yarımbəndin ikinci cümləsindən “**tətbiqinə icazə verilən (müvafiq təsdiqedic sənədlə - sertifikatla müşayiət olunmalıdır)**” sözləri, dördüncü cümləsindən “**və müvafiq təsdiqedic sənədlə - sertifikatla müşayiət olunan**” sözləri çıxarılmışdır.

^[25] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 3.3-cü bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~3.3. Qida obyektlərində uyğunluq sertifikatları ilə təmin edilmiş avadanlıqlardan istifadə edilməlidir.~~

^[26] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 4-cü hissənin adında “**Qida obyektlərində istifadə olunan səyyar**” sözləri “**Səyyar**” sözü ilə əvəz olunmuşdur.

^[27] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 4.5-ci bənddə “**(müvafiq sənədlə - sertifikatla müşayiət olunmalıdır)**” sözləri çıxarılmışdır.

[\[28\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 5.1-ci bənddə “**ərzaq**” sözü “**qida**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[29\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 7.2-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~7.2. İstehlakçıların aldadılması, o cümlədən eyni xassəli oxşar qida məhsullarının xüsusi xassələrə malik olması haqqında yanlış məlumat verməklə istehlakçıların aldadılması qadağandır.~~

[\[30\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 7.5-ci bəndin birinci cümləsində “**müvafiq qaydada uyğunluq sertifikatları ilə təmin edilməli**” sözləri “**Qida təhlükəsizliyi haqqında**” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə cavab verməli” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[31\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 7.8-ci bənddə, 7.8.1-ci yarımbənddə “**pəhriz**” sözü “**tibbi məqsədlər üçün hazırlanan**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[32\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 7.8.2-ci yarımbəndin 3-cü abzasında “**pəhriz qidalarında**” sözü “**tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsullarında**” sözləri ilə, 5-ci abzasında “**saxlama**” sözü “**yararlılıq**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[33\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 9.1-ci bənddə “**ərzaq**” sözü “**qida**” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[34\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üzrə gigiyena tələblərinə dair Qaydalar”ın 2 nömrəli əlavə - Qida obyektlərinə dair gigiyena tələblərinin 10.1-ci bənddə “(qida məhsullarının ilkin istehsalı, tədarükü, istehsalı, emalı, qablaşdırılması, saxlanması, daşınması, dövriyyəsi)” sözləri “(qida məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı və dövriyyəsi)” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[35\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları”nın 1.1-ci bənddə “qida məhsulları sahəsində fəaliyyət göstərən subyektlərin” sözləri “qida zənciri subyektlərinin” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[36\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları”nın 2.0.5-ci yarımbənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~2.0.5. partiya – eyni zaman kəsiyində, eyni şərtlər altında, eyni yerdə istehsal edilən, emal olunan, texnoloji proses nəticəsində əldə edilən identifikasiya olunmuş məhsul qrupu;~~

[\[37\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları”nın 2.0.6-cı yarımbənddə “çirkəndiricilərin” sözü “çirkəndirici maddələrin” sözləri ilə əvəz edilmişdir, “, elmi cəhətdən əsaslandırılmış və normalaşdırılmış” sözləri çıxarılmışdır.

[\[38\] 24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları”nın 2.0.7-2.0.9-cu və 2.0.16-cı yarımbəndlər yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~2.0.7. qida məhsulları sahəsində fəaliyyət göstərən subyektlər (bundan sonra — qida subyektləri) — qida zəncirinin bütün mərhələlərində fəaliyyəti həyata keçirən təsərrüfat subyektləri, həmçinin dövlət orqanları (qurumları), bələdiyyələr;~~

~~2.0.8. uşaq qida məhsulları — uşaq orqanizminin fizioloji xüsusiyyətlərinə uyğunlaşdırılmış xüsusi qida məhsulları;~~

~~2.0.9. pəhriz qidaları — profilaktiki və müalicəvi məqsədlər üçün istifadə edilən xüsusi qida məhsulları;~~

~~2.0.16. Təhlükənin Analizi və Kritik Nəzarət Nöqtələri (HACCP– Hazard analysis and critical control points) — qida təhlükəsizliyinin idarə edilməsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən təhlükə amillərinin müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi və onlara nəzarət olunması sistemi.~~

^[39] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları”nın 5.5-ci bənddə “**pəhriz qidaları**” sözləri “**tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsulları**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[40] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları”na 1 nömrəli əlavə - Qida məhsullarının təhlükəsizlik göstəricilərinin 1.14.9-cu yarımbəndində “**Bioloji fəallığa malik qida əlavələri (BFMQƏ)**” sözləri “**Bioloji aktiv qida məhsulları (BAQM)**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[41] [24 iyun 2023-cü il tarixli 35 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Kollegiyası Qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 15202306240035, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 11 iyul 2023-cü il**) ilə “Qida məhsulları üçün mikrobioloji göstəricilərə dair sanitariya normaları və qaydaları”na 2 nömrəli əlavə - İstehsal gigiyenası göstəricilərinin 2.2.9-cu yarımbəndində və “Müayinə nəticələrinin dəyərləndirilməsi” hissəsində üçüncü və onuncu abzaslarında “**pəhriz qidaları**” sözləri “**tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsulları**” sözləri ilə əvəz edilmişdir.